

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER
Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH- 360 /04/DPE/ agg

Do druku nr 2484

Warszawa, 03.02. 2004 r.

Pan Ryszard Kalisz
Przewodniczący Komisji Nadzwyczajnej
do spraw zmian w kodyfikacjach
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia do sprawozdania Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach o rządowym projekcie ustawy – o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks wykroczeń (druk nr 2031), z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) oraz art. 42 ust. 4 Regulaminu Sejmu przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym sprawozdaniem Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach o rządowym projekcie ustawy – o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks wykroczeń (pismo nr NKK-150-41-04; druk nr 2484), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem przedłożonego projektu ustawy, w wersji przyjętej w sprawozdaniu Komisji, jest dostosowanie polskiego ustawodawstwa do wymogów prawa Unii Europejskiej, wynikających z przepisów w szczególności Decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedur dostarczania między państwami członkowskimi oraz Konwencji o ochronie interesów finansowych Unii Europejskiej.
- II. Opinia do rządowego projektu ustaw została wyrażona pismem z dnia 10 września 2003 r. (pismo nr Sekr. Min. DH/2942/2003/DPE/agg), dołączonym do projektu ustawy przekazanego do Sejmu RP.

Zmiany wprowadzone przez Komisję w projekcie zasadniczo nie wpływają na konkluzję oceny zgodności wyrażoną w ww. piśmie.

III. Pragnę jednakże zauważyć, że wątpliwości wzbudza art. 1 ust. 2 projektowanej ustawy (nie będący przedmiotem projektu rządowego), dotyczący art. 114 kodeksu karnego, regulujący zasadę *ne bis in idem*.

W prawie Unii Europejskiej kwestię stosowania zasady *ne bis in idem* uregulowano w szczególności w rozdziale 3 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen (Dz. Urz. WE Nr L 239, 22.09.2002).

Zgodnie z art. 54 Konwencji, osoba, której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku w jednej Umawiającej się Stronie nie może być ścigana w innej Umawiającej się Stronie za ten sam czyn pod warunkiem, że została nałożona i wykonana kara lub jest ona w trakcie wykonywania lub nie może być już wykonana na mocy przepisów prawnych karzącej Umawiającej się Strony.

Szczegółowa interpretacja tej zasady została zawarta w orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z 11 lutego 2003 r. (sprawa C-187/01 oraz C-385/01; Dz. Urz. UE C 083, 05.04.2003).

W konkluzjach orzeczenia Trybunał stwierdził m.in., że zasadę *ne bis in idem* o której mowa w art. 54 Konwencji stosuje się również do decyzji prokuratorskich kończących postępowanie, bez udziału organu sądowego.

Trybunał zauważył, że decyzja prokuratora jest decyzją organu, który bierze udział w wykonywaniu wymiaru sprawiedliwości w krajowym porządku prawnym. Ponadto obowiązki nałożone przez prokuratora w związku z zakończeniem postępowania na podejrzanego stanowią swego rodzaju karę i penalizują jego niezgodne z prawem postępowanie. W takich okolicznościach - stwierdził Trybunał - należy uznać, że wobec takiej osoby postępowanie zostało ostatecznie zakończone w rozumieniu art. 54 konwencji. W momencie wykonania obowiązków nałożonych na sprawcę uznaje się również, że nałożona kara została wykonana.

Trybunał podkreślił również, że ważniejsze od kwestii formalnych jest odczytanie przepisu art. 54 w kontekście celu, jaki należy osiągnąć, a którym jest m.in. utworzenie obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, gdzie zapewniony jest swobodny przepływ osób. W opinii Trybunału, art. 54 konwencji nie może stanowić środka do osiągnięcia ww. celu, jeżeli nie stosuje się go też do decyzji kończących definitywnie postępowanie, nawet podjętych bez udziału sądu.

Ponadto pragnę zauważyć, że w Unii Europejskiej trwają prace nad decyzją ramową w sprawie zasady *ne bis in idem*, które po zakończeniu również będą musiały zostać uwzględnione w polskim ustawodawstwie.

W związku z powyższym, pragnę podkreślić, że przepis art. 1 ust. 2 projektu ustawy, dotyczący art. 114 k.k. nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej, jednakże całkowite dostosowanie do prawa UE wymaga również analizy i uwzględnienia ww. orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości.

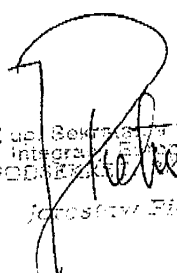
IV. Ponadto, zmiana wprowadzona przez Komisję w art. 2 ust. 7, dotycząca art. 607r §1 pkt. 6, nie może być oceniona jako zgodna z postanowieniami Decyzji ramowej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania.

Obligatoryjne i fakultatywne przesłanki odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania zostały zamieszczone w art. 3 i 4 decyzji ramowej. Decyzja nie umożliwia odmowy wykonania nakazu w przypadku gdy za czyn zabroniony w państwie wydania nakazu można orzec karę dożywotniego pozbawienia wolności bez możliwości ubiegania się o jego skrócenie.

W związku z powyższym, omawianą zmianę należy ocenić negatywnie.

- V. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, że przedłożony w sprawozdaniu projekt ustawy o zmianie ustawy – kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks wykroczeń jest zgodny z prawem Unii Europejskiej z zastrzeżeniem uwag poczynionych w punkcie III i IV niniejszej opinii.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
RODZIMYMI
J. Pietras

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Grzegorz Kurczuk
Minister Sprawiedliwości